

IZVJEŠĆE GRADONAČELNIKA O PROVEDBI PLANA GOSPODARENJA OTPADOM GRADA MAKARSKE ZA 2016. GODINU

Ožujak, 2017.

1 UVOD

Gospodarenje otpadom je pojam koji obuhvaća niz aktivnosti, odluka i mjera u čijem provođenju je potrebna uska suradnja političkog vodstva jedinica lokalne samouprave, stručnjaka te samog stanovništva pojedinog područja. Ono se temelji na uvažavanju opće prihvaćenih načela zaštite okoliša, uređenih posebnim propisima, poštivanju načela međunarodnog prava zaštite okoliša, uvažavanju znanstvenih spoznaja i najbolje svjetske prakse, a osobito na sljedećim načelima:

1. „Načelo onečišćivač plaća“;
2. „Načelo blizine“;
3. „Načelo samodostatnosti“;
4. „Načelo sljedivosti“.

Republika Hrvatska od svog osnutka donijela je cijeli niz pravnih propisa koji za zadatak imaju pružiti osnovu, temelj, uspostavljanju funkcionalnog sustava gospodarenja otpadom na cijelom njenom području. Okvir sustava gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj dan je u sljedećim dokumentima i propisima:

- ✓ Zakon o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/13);
- ✓ Strategija gospodarenja otpadom Republike Hrvatske (NN 130/05);
- ✓ Plan gospodarenja otpadom Republike Hrvatske za razdoblje 2007. – 2015. (NN 85/07, 126/10, 31/11);
- ✓ Zakon o zaštiti okoliša (NN 80/13);
- ✓ Strategije zaštite okoliša Republike Hrvatske (NN 46/02).

Odgovornost u procesu unapređenja cjelovitog sustava gospodarenja otpadom podijeljena je na sve sudionike u gospodarenju otpadom. U Nacionalnoj Strategiji gospodarenja otpadom naglašava se značaj ojačanja horizontalne i vertikalne koordinacije između upravnih struktura, uz odgovarajuću stručnu podršku.

Zakon o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/13) detaljno propisuje dužnosti svih sudionika sustava gospodarenja otpadom pa tako i tijela jedinice lokalne samouprave. Godišnje izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom prema članku 20. Zakona o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/13) jedinica lokalne samouprave treba dostaviti jednom godišnje do 31. ožujka tekuće godine za prethodnu kalendarsku godinu jedinici područne (regionalne) samouprave. Navedeno izvješće jedinica lokalne samouprave je prema Zakonu o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/13) dužna i objaviti u svom službenom glasilu. Ovo izvješće prema navedenom zakonu treba sadržavati, uz informacije o provedbi plana gospodarenja otpadom, informacije o provedbi svih ostalih aktivnosti, a koje su obveza jedinice lokalne samouprave prema Zakonu o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/13).

2 OPĆI PODACI O GRADU MAKARSKA

Grad Makarska, kao jedinica lokalne samouprave, je smještena negdje u sredini Makarskog primorja (primorski kraj od Vrulje do ušća Neretve podno biokovskih klisura) u sklopu Splitsko – dalmatinske županije. Grad Makarska je udaljen cca 65 km od Grada Splita gospodarskog, kulturnog i političkog centra regije. Makarska je smještena u prirodno zaštićenoj luci, zatvorenoj s jugoistoka rtom Osejava, a sa sjeverozapada poluotokom sv. Petar.

Grad Makarska graniči s općinama Baška Voda, Zagvoz, Tučepi na kopnu i Općinom Selca (otok Brač) na moru.

Administrativno područje Grada Makarske zauzima kopneno područje površine 12,56 km² (u ovu brojku nije uključeno područje Parka prirode Biokovo koje se proteže na 25,36 km²), što čini 0,27 % kopnenog dijela Splitsko-dalmatinske županije.¹

Prema popisu stanovništva iz 2011. godine Grad Makarska broji 13 834 stanovnika, a gustoća naseljenosti na području Grada je 1 101,4 st/km². U 2001. godini na području Grada Makarske je ukupno popisano 13 716 stanovnika, s gustoćom naseljenosti od 1 092,04 st/km². Iz priloženih podataka razvidno je da se je broj stanovnika blago povećao u među popisnom razdoblju.

U sastavu Grada su naselja: Makarska (unutar naselja Makarska ubrajaju se i zaseoci Puharići, Makar, Mlinice i Kotišina) i Veliko Brdo (unutar naselja Veliko Brdo ubrajaju se i zaseoci Baškovići, Matići, Rusendići i Gojac). Naselja su neravnomjerno raspoređena u gospodarskom pogledu, broju stanovnika i uvjetima življenja. U naselju Makarska prema popisu stanovništva iz 2011. živi 13 426 stanovnika što je 97 % od ukupnog broja stanovnika u Gradu Makarskoj .

Tabela 1. Popis stanovnika po naseljima Grada Makarske

		2001. god.		2011. god	
Naselja	Površina (km ²)	Stanovnici	Gustoća naselje. (stan/ km ²)	Stanovnici	Gustoća naselje. (stan/ km ²)
MAKARSKA	9,86	13 381	1 357,1	13 426	1 361,66
VELIKO BRDO	2,7	335	124,1	408	151,11

Prema popisu stanovništva 2011. godine bilo je 4 883 domaćinstava. Prosječna veličina domaćinstva iznosi 3 člana.

¹ Prostorni plan uređenja Grada Makarske <http://makarska.hr/clients/1/documents/312.pdf>

Dobna struktura Grada Makarske pokazuje da je stanovništvo već značajno uvedeno u proces starenja s indeksom starenja 95,3. Ovaj broj predstavlja postotni udio osoba starih 60 i više godina u odnosu na broj osoba starih 0 – 19 godina. Indeks veći od 40% kazuje da je stanovništvo određenog područja zašlo u proces starenja. Prosječna starost stanovnika na području Grada Makarske je 40,3 godina. Također prema popisu stanovništva iz 2011. godine koeficijent starosti (postotni udio osoba starih 60 i više godina u ukupnom stanovništvu) je 21,5. Ovo je osnovni pokazatelj razine starenja, kada on prijeđe vrijednost 12%, smatra se da je stanovništvo određenog područja zašlo u proces starenja.

3 OBVEZE JEDINICE LOKALNE SAMOUPRAVE

Republika Hrvatska je u srpnju 2013. godine donijela Zakon o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/13) koji detaljno propisuje dužnosti tijela državne uprave, regionalne i lokalne samouprave te privrednika po pitanju održivog gospodarenja otpadom.

Sukladno članku 28. navedenog Zakona jedinica lokalne samouprave dužna je na svom području osigurati kako slijedi u tablici:

Tablica 2. Obveze jedinice lokalne samouprave

	OBVEZE JEDINICE LOKALNE SAMOUPRAVE
1.	Javnu uslugu prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada
2.	Odvojeno prikupljanje otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila te krupnog (glomaznog) otpada
3.	Sprječavanje odbacivanja otpada na način suprotan ovom Zakonu te uklanjanje tako odbačenog otpada
4.	Provedbu plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske
5.	Donošenje i provedbu plana gospodarenja otpadom JLS
6.	Provođenje izobrazno – informativne aktivnosti na svom području i
7.	Mogućnost provedbe akcija prikupljanja otpada

Više jedinica lokalne samouprave mogu sporazumno osigurati zajedničko ispunjenje jedne ili više gore navedenih obveza. Jedinica lokalne samouprave dužna je sudjelovati u sustavima sakupljanja posebnih kategorija otpada.

Jedinice lokalne samouprave su dužne plaćati poticajnu naknadu za smanjenje količina miješanog komunalnog otpada prema rješenju Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost. Ova mjera je propisana s ciljem poticanja jedinice lokalne samouprave da, u okviru svojih ovlasti, , provede mjere radi smanjenja količine miješanog komunalnog otpada koji nastaje na području te jedinice lokalne samouprave.

Predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave donosi odluku o načinu pružanja javnih usluga prikupljanja miješanog komunalnog otpada i prikupljanja biorazgradivog komunalnog otpada koja sadrži kako slijedi u tablici:

Tablica 3. Sadržaj Odluke o načinu pružanja javnih usluga prikupljanja miješanog komunalnog otpada i prikupljanja biorazgradivog komunalnog otpada

1.	SADRŽAJ ODLUKE
2.	Kriterij obračuna količine otpada,
3.	Standardne veličine i druga bitna svojstva spremnika za sakupljanje otpada
4.	Najmanju učestalost odvoza otpada prema područjima,
5.	Obračunska razdoblja kroz kalendarsku godinu
6.	Područje pružanja javne usluge (vidi gore čl.30)
7.	Odredbe propisane uredbom iz čl. 29 st. 10 ovog Zakona
8.	Opće uvjete ugovora s korisnicima

Nakon donošenja odluke predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave dužno je istu bez odlaganja dostaviti Ministarstvu zaštite okoliša i prirode te je objaviti u službenom glasilu i na mrežnim stranicama jedinice lokalne samouprave. Iznos jedinične naknade za litru, odnosno kilogram utvrđuje odlukom davatelj usluge po ishodenoj suglasnosti izvršnog tijela jedinice lokalne samouprave.

Jedinica lokalne samouprave izvršava obvezu odvojenog prikupljanja problematičnog otpada, otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila te krupnog (glomaznog) komunalnog otpada i to na način da osigura kako slijedi u tablici:

	OBVEZE JEDINICE LOKALNE SAMOUPRAVE (ČL. 35)
1.	Funkcioniranje jednog ili više reciklažnih dvorišta, odnosno mobilne jedinice na svom području
2.	Postavljanje odgovarajućeg broja i vrsta spremnika za odvojeno sakupljanje problematičnog otpada, otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila koji nisu obuhvaćeni sustavom gospodarenja posebnom kategorijom otpada, na javnoj površini
3.	Obavješćavanje kućanstava o lokaciji i izmjeni lokacije reciklažnog dvorišta, mobilne jedinice i spremnika za odvojeno sakupljanje problematičnog otpada, otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila
4.	Uslugu prijevoza krupnog (glomaznog) komunalnog otpada na zahtjev korisnika usluge

Obveze koje su propisane Zakonom o održivom gospodarenju otpadom su u ovisnosti i o broju stanovnika pojedine jedinice lokalne samouprave i to kako slijedi:

- ✓ Jedinica koja ima 1.500 stanovnika ili manje, a nije osigurala funkcioniranje reciklažnog dvorišta, dužna je osigurati funkcioniranje istog na svojem području posredstvom mobilne jedinice koja se u smislu predmetnog Zakona smatra reciklažnim dvorištem;
- ✓ Jedinica koja ima više od 1.500 stanovnika dužna je osigurati funkcioniranje najmanje jednog reciklažnog dvorišta i još po jedno na svakih idućih 25.000 stanovnika na svojem području;
- ✓ Jedinica koja ima više od 100.000 stanovnika dužna je osigurati funkcioniranje najmanje četiri reciklažna dvorišta i još po jedno na svakih idućih 30.000 stanovnika na svojem području;
- ✓ Jedinica lokalne samouprave dužna je u naseljima u kojima se ne nalazi reciklažno dvorište osigurati funkcioniranje istog posredstvom mobilne jedinice koja se u smislu predmetnog Zakona smatra reciklažnim dvorištem.

Jedinica lokalne samouprave o svom trošku, na odgovarajući način treba osigurati godišnje provedbu izobrazno – informativnih aktivnosti u vezi gospodarenja otpadom na svojem području, a osobito javne tribine, informativne publikacije o gospodarenju otpadom i objavu specijaliziranih priloga kao što su televizija i radio.

Izvješće o provedbi gore navedenih aktivnosti sastavni je dio godišnjeg izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom kojeg prema članku 20. Zakona o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/13) jedinica lokalne samouprave treba dostaviti jednom godišnje do 31. ožujka tekuće godine za prethodnu kalendarsku godinu jedinici područne (regionalne) samouprave. Navedeno izvješće jedinica lokalne samouprave je prema Zakonu o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/13) dužna i objaviti u svom službenom glasilu.

4 PLAN GOSPODARENJA OTPADOM GRADA MAKARSKE

Grad Makarska je sukladno Zakonu o održivom gospodarenju otpadom donio Plan gospodarenja otpadom. Plan je izradila tvrtka Zeleni servis d.o.o. iz Splita. Plan je izradila tvrtka Zeleni servis d.o.o. iz Splita.

Plan gospodarenja otpadom grada Makarske jedan je od temeljnih dokumenata kojim se definira način i sustav gospodarenja otpadom na području grada za razdoblje 2014.-2020.

Plan gospodarenja otpadom Grada Makarske sadrži:

- ✓ mjere odvojenog sakupljanja komunalnog otpada;
- ✓ mjere za upravljanje i nadzor odlagališta komunalnog otpada;
- ✓ popis otpadom onečišćenog okoliša i neuređenih odlagališta;
- ✓ redoslijed aktivnosti sanacije neuređenih odlagališta i otpadom onečišćenog okoliša;
- ✓ izvore i visinu potrebnih sredstava za provedbu sanacije.

Planom gospodarenja otpadom Grada Makarske predviđene su sljedeće aktivnosti:

- ✓ edukativne kampanje (sredstva javnog informiranja, letci i sl.);
- ✓ postavljanje zelenih otoka;
- ✓ uspostava reciklažnog dvorišta te određivanje lokacije opreme za recikliranje građevinskog otpada;
- ✓ posude za biorazgradivi otpad;
- ✓ uspostava pretovarne stanice;
- ✓ postavljanje tabli sa zabranom odlaganja otpada.

5 OSTVARENO U SKLADU SA DEFINIRANIM MJERAMA

Miješani komunalni otpad te papir i plastiku na području Grada Makarske sakuplja komunalna tvrtka MAKARSKI KOMUNALAC d.o.o. iz Makarske .

U 2016. godini na području Grada Makarske sakupljene su sljedeće vrste otpada:

Ključni broj otpada	Naziv otpada	Količina u tonama	Predano sakupljaču
15 01 01	papirna i kartonska ambalaža	298,70	DS Smith Unijapapir Croatia d.o.o.
15 01 02	plastična ambalaža	0,90	DS Smith Unijapapir Croatia d.o.o.
15 01 03	drvena ambalaža	210,00	EKO IMOTSKI j.d.o.
20 03 01	miješani komunalni otpad	6.387,08	Komunalac Dvor d.o.o. (2.420,08 t) Eko Moslavina d.o.o. (3.967,00 t)
20 03 07	glomazni otpad	1.452,00	EKO IMOTSKI j.d.o. (1.371,00) SEKUNDAR USLUGE (81,00 t)

Makarski komunalac d.o.o. odvozi miješani komunalni otpad na područje Grada Kutine i Općine Dvor u Sisačko-moslavačkoj županiji što je dugoročno gledano neodrživo zbog visokih troškova odvoza i zbrinjavanja.

Vrsta otpada	Financijska vrijednost u kn
Glomazni otpad	412.210,00
Odlaganje miješanog komunalnog otpada	1.530.924,23
Prijevoz miješanog komunalnog otpada	2.315.391,92

5.1 Edukativne kampanje

Makarski komunalac d.o.o. (zaposlenica) provodio je edukativne radionice za vrtičke uzraste (Ciciban), mjesečno jedna radionica kroz cijelu 2016. godinu, te se nastavlja i u 2017. godini. Na Radiju Makarska Rivijera 4 puta dnevno emitira se „jingl“ koji poziva na odgovorno gospodarenje otpadom (smanjenje proizvodnje otpada, razdvajanje otpada na zelenom otoku i korištenje privremenog reciklažnog dvorišta). Paušal za radio „jingl“ je 9.600,00 kn.

Glomazni otpad se prikuplja besplatno na poziv građana. Informiraju se korisnici luka (turisti) o lokacijama gdje mogu odložiti pojedine frakcije otpada

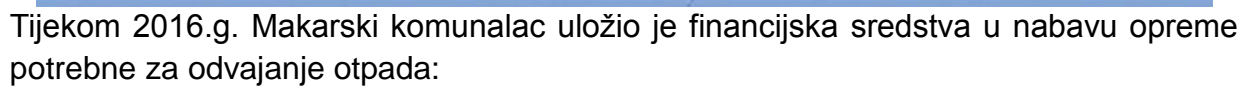
<http://www.makarski-komunalac.com/obavijest-korisnike-luke/>.

Kroz 2016. godinu postavljenja je nova web stranica Makarskog komunalca d.o.o. koja je interaktivnija prema građanima; građani mogu dobiti dodatne informacije mjestima za odlaganje otpada, o prikupljanima posebnih vrsta otpada npr. organizirano prikupljanje ostataka od božićnih drvaca i sl. Svakodnevno se informiraju korisnici o gospodarenju otpadom pri svakom kontaktu (telefonski pozivi, web stranica, osobno). Uvođenje e-računa (za korisnike koju iskažu želju primanja e-računa).

5.2 Postavljanje zelenih otoka

Tijekom 2016. godine postavljen je još jedan zeleni otok na području plaže. Otok je opremljen polupodzemnim spremnicima za mješani komunalni otpad, papir i plastiku. Također tokom prošle godine na lokaciji zelenog otoka "Pijaca" ugrađen je novi polupodzemni spremnik na mjestu oštećenog.

- ✓ Lokacije zelenih otoka (Slika 1):
- ✓ Veliko Brdo
- ✓ Stari velikobrdski put (pored POS-ovih zgrada)
- ✓ Plaža 1 (ispod Tenis centra)
- ✓ Plaža 2 (Potok ispod trećeg mosta)
- ✓ Dumina ledina
- ✓ Gorinka (pored dječijeg vrtića Zvončica)
- ✓ Ulica Kralja Petra Krešimira (pokraj Tommya)
- ✓ Peškera (pokraj Arbuna)
- ✓ Ulica Stjepana Radića (pokraj Narodnih novina)Jadranska ulica 1
- ✓ Jadranska ulica 2
- ✓ Pijaca
- ✓ Šetalište fra. Jure Radića
- ✓ Dugiš 1 (ispod igrališta)
- ✓ Dugiš 2 (Baškovoška ulica)
- ✓ Plaža 3 (Šetalište dr. Franje Tuđmana) novi zeleni otok

- ### 5.3 Uspostava reciklažnog dvorišta i određivanje lokacije opreme za recikliranje građevinskog otpada

Lokacija za građevinski otpad još nije određena. Zbog nedostatka vlastitih nekretnina Grad je u pregovorima sa susjednim općinama radi zajedničkog reciklažnog dvorišta za građevinski otpad.

Posude za biorazgradivi otpad za kućanstva još nisu nabavljene budući još nije uspostavljen sustav gospodarenja ovom vrstom otpada. Nakon što se izgradi pretovarna stanica u Zagvozdu postaviti će se posude za ovu vrstu otpada i osigurati odvojeno prikupljanje.

U planu je nabava vrtnih kompostera koji će se podijeliti građanima koji imaju uvjete za kompostiranje (vrt, okućnicu i sl.).

5.5 Uspostava pretovarne stanice

Planom gospodarenja otpadom Splitsko-dalmatinske županije i Grada Makarske bila je predviđena izgradnja jedne pretovarne stanice na području Grada Makarske. U međuvremenu je došlo do promjena. Naime, na području Općine Zagvozd biti će izgrađena pretovarna stanica. Za navedeni projekt Ministarstvo zaštite okoliša i energetike izdalo je Rješenje o prihvatljivosti zahvata za okoliš, trenutno je u tijeku ishođenje lokacijske dozvole.

Prikupljeni miješani komunalni otpad sa područja Grada Makarske odvoziti će se na pretovarnu stanicu Zagvozd i time će se poštivati „načelno blizine“ i značajno smanjiti troškovi odvoza i zbrinjavanja ove vrste otpada.

6 ZAKLJUČAK

Grad Makarska pokazuje značajnu volju i napore za unaprjeđenje sustava gospodarenja otpadom na svom području. S obzirom na doneseni Plan gospodarenja otpadom te izmijenjene zakonske propise Grad Makarska treba provesti sljedeće projekte:

1. Uspostaviti reciklažno dvorište građevinskog otpada samostalno ili u suradnji sa susjednim općinama;
2. Uspostaviti odvojeno sakupljanje stakla i metala na području Grada,
3. Uspostaviti i održavati sustav edukacije stanovništva na području Grada
4. Osigurati prikupljanje biorazgradivog otpada

Makarska, 15.03.2017. godine

Gradonačelnik

Tonči Bilić ing.

